

Munkatársak: Bóza Anikó, Buránszki Nóra, Kiss Katalin, Patay Róbert régészek.

HERBST ANNA – RÁCZ TIBOR ÁKOS

96. Dávod, vízműtelepnél¹⁸
(Bács-Kiskun megye) Sza

2014. október 21-én a Felső-Bácskai Ivóvízminőség-javító program – vízműtelepek rekonstrukció beruházás előzetes régészeti dokumentációja készítéséhez kapcsolódóan Bácsalmás, Gara, Dávod és Felsőszentiván területén végeztünk terepbejárást.

A beruházási területek környezetének fedettsége a vizsgálat időpontjában változatos képet mutatott, de mindegyik helyszínen találtunk több-kevesebb kutatásra alkalmas területet. Ennek ellenére egyedül a dávodi vízműtelepnél sikerült egy régészeti érdekű területet (Dávod, RÉ1) regisztrálnunk, melyről szórványos mennyiségű késő szarmata kerámiatöredék került elő.

Munkatársak: Bottyán Katinka, Hrabák Zita, Kovács Sándor, Szabados György.

HARKAI ISTVÁN

97. Debrecen, Középkori mezőváros
(Nyugati kiskörút, Arany János u.)
(KÖH 35196)

(Hajdú-Bihar megye) Kú, Ú

A Debreceni Járásbíróság területén, az Arany János u. 25–31. sz. alatt megelőző feltárássra került sor, 2014 januárjában. A mai Arany János utcát 1638-ban nyitották meg, Kádas utca néven. A terület rendezésének megtaláltuk a nyomait. Számos árkot találtunk, amelyekkel a mocsaras területről elvezették a vizet. Az egykori Kádas utca É-i oldalán is végigfutott egy, ami a vizet a várost körülvevő árokba (a mai Nyugati utca) vezette. A feltárt régészeti jelenségek a kora újkorból, újkorból származnak. Találtunk terménytároló vermeket, faszervezetes és téglakutakat, árkokat, kerítések, vagy karámok cölöpjeinek ázott lyukakat. A leendő Járásbíróság területe alatt két, 19. századi téglalapítmű ház alapjait figyelhettük meg, a mai járószinttől 2,5 méter mélységben. A házak alapjai a területet egykor lecsapoló, de az építkezés idején már feltöltődött árokra épültek. A két ház közelében a szintén téglából készült kutakat is megtaláltuk, valamint a ház körül ázott vermeket.

Munkatársak: Jurás Ákos, Fehér Csaba.

D. SZABÓ LÁSZLÓ

98. Derecske, Nagy-Szőlős-kert I.
(KÖH 71347)

(Hajdú-Bihar megye) Ő? I

Derecske Város Önkormányzatának beruházásában a Derecske szennyvíztisztításának és csatornahálózatának fejlesztése tárgyú projekt keretein belül, 2014. február 24-től március 3-ig régészeti megelőző feltárást folytatott a Déri Múzeum a derecskei szennyvíztelepen, mely a település D-i határán, a Derecskei-Kálló-pataktól ÉNy-ra található, az egykori anyagnyerők szomszédságában.

A nagyműtárgy (medence) és a szennyvíziszap-tároló területén összesen 7 árok, 2 gödör, 1 kút, 2 cölöphely és 1 temetkezés került elő. Korhatározó leletet egyetlen objektum sem tartalma-

zott, az előkerült kerámiatöredékek alapján az árok esetlegesen az őskorra keltezhetőek. A melléklet nélküli, erősen zsugorított ÉK–DNY tájolású, rossz megtartású váz az egyik árokban jelentkezett, melynek betöltése megegyezett az árokéval. A feltárt, többnyire egyenes vonalú árok értelmezését nehezíti a kapcsolódó struktúrák hiánya, illetve az ásási terület csekély mértéke.

Munkatársak: Hága Tamara, Szolnoki László régészek; Czako Viktória geodéta; Csutak Tünde és Volosinovszky György régésztechnikusok.

HULLÁM DÉNES

99. Derecske, Nyilas-dűlő
(KÖH 75239)

(Hajdú-Bihar megye) Sza

Az M4-es autópálya építési munkálatait megelőzően a debreceni Déri Múzeum munkatársai 2009-ben és 2012-ben terepbejárást végeztek Berettyóújfalutól É-ra, a 47-es sz. főúttól ÉÉNy-ra. A terepbejárást során őskori, kora neolitik, kelta, szarmata, kora újkori településnyomokat lokalizáltak.

A lelőhelyen az MNM NÖK munkatársai végezték a próba-feltárást 2014. augusztus 19. és szeptember 25. között. A lelőhely Berettyóújfalutól É-ra, egy megközelítőleg É–D irányú dombon helyezkedik el. A próbafeltárást során összesen 12 régészeti objektumot – 8 gödröt, 1 épületet, 2 árkot, 4 kutat – tártunk fel. Az előkerült jelenségek egy szarmata településhez tartoztak.

Munkatárs: Pásztor István. A geodéziai felmérést az MNM NÖK, V. Régió, M4 Geodéziai Csoport végezte el.

CSÉKI ANDREA

100. Domaszék, Masa-tanya
(KÖH 72987)

(Csongrád-megye) Á

Az 55-ös sz. főút Szeged Ny-i elkerülő–Mórahalom elkerülő (4+475-18+202 kmsz.) közötti szakasz 11,5 kN tengelyterhelésre történő burkolat-megerősítés és párhuzamos kerékpárút építése kapcsán 2014. április 23–28. között próba-, majd október 21. és 30. között megelőző feltárást végeztünk a lelőhelyen. A lelőhely Domaszéktől Ny-ra, az 55-ös sz. főút mindkét oldalán, a nyomvonal 12+750 és 12+950 kmsz között részén található.

A két feltárást során összesen 332 m²-nyi területet kutattunk meg, amelyen 15 objektumhoz tartozó 19 jelenséget bontottunk ki és dokumentáltunk. A műúttól É-ra, a tervezett vízelveztető árok nyomvonalán 45–50 cm vastag kevert betöltésű réteg alatt már kirajzolódtak a régészeti korú jelenségek a sárgásbarna, homokos altalajban. A Ny–K-i irányú szelvényünk teljesen fedettnek bizonyult. Az ovális és kerek alaprajzú gödrök mellett egy épület kisebb részlete, valamint egy nagy méretű jelenség folytja is beleesett a próbaárok nyomvonalába. Ez utóbbira, mivel mindkét szelvényfalban folytatódott, D-i irányban rábontottunk, hogy legalább az egyik oldala teljesen feltárássá kerüljön. Az 55-ös sz. út D-i oldalán húzódó két szelvényünk közül az egyik negatívnak bizonyult, míg a másikban, igaz ritkásabb intenzitásban, de szintén rajzolódott gödörfoltok. Egy recens beásás kivételével, mindegyik jelenségből jellegzetes Árpád-kori leletanyag került elő.

A feltárást munkatársai: Olgyay János, Gábor László, Pópity Dániel, Nagy Norbert, Takács Gábor, Gyűrösi Tímea, Bóka Péter, Kujáni Yvett.

VARGA SÁNDOR

18 A lelőhely a Közhiteles Nyilvántartásban nem került rögzítésre.